

Historik – information om ändringar i vägledningen 2003:1 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

I denna bilaga lämnas en kort beskrivning av de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. De olika versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning – dvs. den senaste ändringen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
11	2018-06-20	1.5.2, 1.5.3, 2.1, 2.2, 2.4.1, 2.5.1, 2.5.2, 2.6, 2.7, 3.1, 3.7.3, 4.3.2, 5.1, 5.1.1, 5.3.1, 5.4, 5.4.1, 5.5, 5.5.1, 6.2.8, 6.4, 6.4.1, 6.6, 6.7, 6.7.1, 6.7.4, 6.8, 6.8.1, 6.8.2, 6.9, 6.11.1, 6.11.2, 6.11.3, 6.11.4, 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.4.1, 10.5, 10.5.1, 10.5.2, 11.2.1, 11.2.2, 11.2.3, 11.5, 12.4.2, 12.8, 13.3.3
10	2016-12-21	Hela vägledningen.
9	2016-02-15	4.1.2, 4.2, 4.5, 4.8.2, 4.8.3, 4.9.3, 4.9.4, 4.9.5, 4.9.6, 4.9.7, 4.9.8, 4.9.9, 4.9.10, 4.9.11, 6.2.3, 8.1, 8.2.1, 8.2.2, 8.4, 8.4.1, 8.4.2, 8.4.4, 8.4.5, 8.5, 8.5.2, 8.5.3, 8.5.4, 8.7, 8.8.7, 10.2, 11.6.4, 12.4.1, 13.3, 13.3.1
8	2014-12-19	2.2.1, 2.2.6, 3.2, 4.1, 5.2.4, 5.2.5, 6.1.1, 6.1.4, 6.2, 6.8.4, 6.9, 6.9.1, 6.9.2, 6.9.3, 6.9.4, 6.9.7, 6.9.9, 7.3.4, 7.3.5, 8.2.1, 8.11, 8.11.1, 8.11.2, 10.1, 10.2, 10.3.2, 10.3.3, 10.4.1, 10.4.2, 10.4.3, 10.6, 10.6.1, 10.7.3, 10.7.7, 10.7.8, 10.7.9, 13.3.1, 13.6, 13.7.4, 14.4.1, 14.5, 14.6.1, 15.2 och 15.2.1
7	2012-03-13	7.1.1, 7.7.2, 11.7, 14.1, 14.2, 14.4, 14.5, 14.7.1, 14.7.4
6	2010-11-09 och tilläggsbeslut 2010-12-21	Hela vägledningen
5	2010-04-27	Kapitel 3, avsnitt 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 7.1, 9.1, 10.3.2 och 13.4
4	2009-05-05	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14 och 15 kap.
3	2007-12-12	6, 7, 13, 14 och 15 kap.
2	2006-12-15	Samtliga kapitel har ändrats

Version 11

Vägledningen har ändrats med anledning av ny förvaltningslag (2017:900). och med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745) som trädde i kraft den 13 februari 2017. Numera finns det ett uttryckligt krav på att den sökande ska lämna in ett kostnadsförslag och minst två när Försäkringskassan begär det. Därutöver har vissa förtydliganden gjorts med anledning av att en helhetsbedömning ska göras när man bedömer vad den sökande behöver för att kunna bruka bilen. Det har lett till flera ändringar på olika ställen i vägledningen och även vad gäller hur beslut om bilstöd ska villkoras. Framtagna rättsliga ställningstaganden har också inarbetats i vägledningen. Avsnitt om avvisning har delats upp i flera avsnitt. Avsnitt 3.1 om att vara försäkrad och ha ett gällande skydd har helt omarbetats. I kapitel 10 har flera avsnitt strukits och istället hänvisas till annan vägledning och gällande riktlinjer om att skriva beslut, därför har avsnittsindelningen ändrats.

Förtydliganden och sakliga ändringar är gråmarkerade. Avsnitt som endast har flyttats eller förändrats språkligt är inte gråmarkerade.

I vägledningen har det tagits bort sådant som inte är förmånsspecifikt för bilstöd och istället hänvisas till andra vägledningar.

1.5.2

Tillägg med anledning av att en ny förvaltningslag träder i kraft den 1 juli 2018 och att förordning (EU) 2016/679 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter träder i kraft den 25 maj 2018.

1.5.3

Nytt avsnitt där övergångsbestämmelserna till bestämmelserna i förordning (2010:1745) som trädde i kraft den 13 februari 2017 beskrivs.

2.2

Nytt avsnitt, var tidigare ett metodstöd – Impuls om ansökan om bilstöd.

2.5.1, 2.5.2, 2.6

Det tidigare avsnittet om avvisning har delats upp i flera nya avsnitt och vissa tillägg har gjorts.

2.7

Nytt avsnitt.

3.1

Avsnittet är helt omarbetat.

3.7.3

Ett tillägg har gjorts.

4.3.2

Ett tillägg har gjorts.

5.1

Förtydligat att en helhetsbedömning ska göras när man bedömer vad den sökande behöver för att kunna bruka bilen.

5.1.1

En ändring eftersom Försäkringskassan inte skickar kostnadsförslagen förrän samtliga har kommit in och de är kompletta.

5.3.1

Förtydligande med anledning av helhetsbedömningen. Visst förtydligande som gäller när anpassningsbidrag kan lämnas för sådant som tilläggsbidrag C i regel lämnas för.

5.4

Förtydligande med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745).

5.4.1

Förtydligande med anledning av helhetsbedömningen och ändringarna i förordning (2010:1745).

5.5

Förtydligande med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745) och vissa andra förtydliganden.

5.5.1

Förtydligande med anledning av helhetsbedömningen och vissa andra förtydliganden.

6.2.8

Visst förtydligande har gjorts.

6.4

Rättsligt ställningstagande 2018:03 har inarbetats. Förtydligande med anledning av helhetsbedömningen.

6.4.1

Rättsligt ställningstagande 2018:03 har inarbetats.

6.6

Tillägg att bedömningen av ålder och körsträcka kan få göras flera gånger under bilstödsperioden.

6.7

Visst förtydligande har gjorts.

6.7.1

Tillägg att ansökan om anpassningsbidrag avslås om den gäller att tilläggsbidrag C inte har kompenserat för kostnaden för den särskilt originalmonterade anordningen.

6.7.4

Tillägg att den sökande inte kan beviljas anpassningsbidrag för en åtgärd som är att anse som standardutrustning i bilen eller normalt förekommande tilläggsutrustning till bilen även om det skulle finnas särskilda skäl.

6.8

Tillägg som gäller vilken betydelse det får att en åtgärd anses vara en justering eller reparation.

6.8.1

Ny rubrik och nytt avsnitt eftersom avsnitt 6.8 i tidigare version har delats upp i flera avsnitt i denna version. I avsnittet har ett tillägg gjorts som gäller begreppet justering.

6.8.2

Ny rubrik och nytt avsnitt eftersom avsnitt 6.8 i tidigare version har delats upp i flera avsnitt i denna version.

6.9

Rättsligt ställningstagande 2017:03 har inarbetats.

6.11.1

Förtydligande med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745).

6.11.2

Tillägg att fler kostnadsförslag kan begäras in om det är lämpligt.

6.11.3

Tillägg att man kan antingen avslå eller avvisa ansökan beroende på vilka otydligheter som finns. Tillägg att kraven i 4 a § förordning (2010:1745) gäller för sådana anpassningar som kommer att göras. Tillägg med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745).

6.11.4

Tillägg med anledning av ändringarna i förordning (2010:1745).

10.1

Tillägg med vilka beslut som handläggaren själv kan fatta utan föredragning.

10.2

Tillägg att det i kvalitetssäkringen bör ingå att beslutet har en motivering som är begriplig för den sökande. I version 10 av vägledningen fanns detta avsnitt i 10.3 med rubrik Kvalitetssäkring av beslutsfattare.

10.3

En läshänvisning har införts. I version 10 fanns detta avsnitt i 10.4.

10.4

Tillägg om att ett ärende om bilstöd kan innehålla flera delbeslut. I version 10 fanns detta avsnitt i 10.7.

10.4.1

Vissa tillägg har gjorts. I version 10 fanns detta avsnitt i 10.7.2.

10.5, 10.5.1 och 10.5.2

Nya avsnitt. Avsnitt 10.7.3, 10.7.5, 10.8 och 10.9 i version 10 har omarbetats och finns i dessa avsnitt. En mer omfattande beskrivning av vilka villkor som behöver finnas i besluten har inarbetats här.

11.2.1

Detta avsnitt fanns i kap 10 i tidigare version. En del tillägg har gjorts.

11.2.2, 11.2.3

Tillägg med en mer ingående beskrivning av vad man behöver kontrollera för att avgöra om ett beslut får återkallas.

11.5

Innehållet i avsnittet har strukits med en hänvisning till gällande riktlinjer.

12.4.2,

Tillägg med vad som kan anses krävas för att anse att den försäkrade har vägrat att medverka till funktionskontroll.

12.8

Vissa delar av avsnittet har strukits och det finns en läshänvisning till Vägledning 2005:3 *Återkrav*.

13.3.3

Innehållet i avsnittet har strukits med en hänvisning till vägledning (2004:7) *Förvaltningsrätt i praktiken*.

Version 10

Vägledningen har reviderats med anledning av de lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2017. Bland annat infördes ett nytt inköpsbidrag och med anledning av det infördes en rad begränsningar i anpassningsbidraget. I vägledningen gjordes även vissa andra ändringar och strukturen omarbetades. Genomgående har lagrutor införts och begreppet offert har ersatts av begreppet kostnadsförslag. Kapitel 3 som tidigare var ett översiktligt kapitel om de grundläggande förutsättningarna för rätt till bilstöd har strukits. Kapitel 3, 5 och 6 slogs ihop till ett nytt kapitel 3 om de grundläggande förutsättningarna för rätt till bilstöd. Viss del av det som var kapitel 3, i version 9, finns i kapitel 1 i denna version, bland annat avsnittet om övergångsbestämmelserna. Kapitel 4 ströks helt och omstrukturerades till andra kapitel i vägledningen. Kapitelindelningen i vägledningen kom därför att ändras. Vissa ändringar i sak gjordes i kapitlen som handlar om beslut och verkställighet, kapitel 10 och 11, i version 10, där vissa delar har strukits. Metodstöden om intervjuteknik och utredningssamtal har samlats i ett eget kapitel 13. Till denna version av vägledningen är version 9 en bilaga eftersom bestämmelserna som gällde före 1 januari 2017 ska tillämpas i vissa fall. Om det finns ändringar i version 10 i de delar som inte rör själva lagändringen gäller version 10 av vägledningen och inte den tidigare.

1.1

Viss omstrukturering och vissa tillägg har gjorts.

1.3

Rättsligt ställningstagande (RS) omnämns i uppräknningen av var man kan hitta bestämmelser och rekommendationer om tillämpningen.

1.4

Nytt avsnitt där de ändrade reglerna beskrivs i korthet.

1.5.2

Nytt avsnitt som handlar om övergångsbestämmelserna till lagändringen 1 januari 2017.

1.6.1

Avsnittet har kompletterats något.

2.1.2

Förtydligande i metodstödet med anledning av lagändringen. Dessutom ett tillägg att en komplettering av ansökan ska ske skriftligt när det gäller en utökning av ansökan.

2.2

Hänvisning till avsnitt 6.8 om det gäller en ansökan om anpassningsbidrag för reparationskostnader.

4

Ett samlat kapitel för samtliga inköpsbidrag. Detta har reviderats med anledning av lagändringen 1 januari 2017.

5

Nytt kapitel om tilläggsbidrag. Samtliga ändringar är gjorda med anledning av lagändringarna den 1 januari 2017.

5.1.2

I metodstödet har nya rubriker lagts till så att det blir lättare att hitta i metodstödet.

6

Många av förändringarna i detta kapitel har gjorts på grund av lagändringarna. Förtydligandet om vad som avses med begreppet att bruka bilen, i avsnitt 6.2.1, är inte en följd av lagändringen.

8

Förändringarna i kapitlet är gjorda med anledning av lagändringarna den 1 januari 2017. I avsnitt 8.1.2 har FÖD 1995:26 lagts till.

9

Nytt kapitel om funktionskontroll.

10

Vissa delar av ändringarna i detta kapitel beror på lagändringarna.

11

Vissa delar av ändringarna i detta kapitel beror på lagändringarna.

12

Förändringarna i kapitlet avser lagändringen. Nytt avsnitt 12.4.2 om återkrav när den försäkrade vägrar att medverka till funktionskontroll.

13

Metodstöd om intervjuteknik och utredningssamtal har flyttats till detta kapitel som är nytt.

Version 9

Vägledningen har reviderats bland annat för att internrevisionen har påpekat i sin rapport 2014:10 Bilstöd – anpassningsbidrag att det behövs en rad förtydliganden. Kapitelindelningen är ändrad eftersom kapitel 2, 4 och 5 har slagits ihop till ett kapitel om de grundläggande förutsättningarna för rätt till bilstöd, kap 3. De flesta texterna som handlar om socialförsäkringsskyddet har strukits eftersom motsvarande information finns i Vägledning 2004:11, Tillämplig lagstiftning, EU, socialförsäkringskonventioner m.m.

I kapitel 4, tidigare kapitel 6, har flera avsnitt tagits bort med hänvisning till Vägledningen Förvaltningsrätt i praktiken.

4.1.2

Förtydligande om att offerter som inte lämnas in tillsammans med blanketten ansökan om anpassningsbidrag måste skrivas under på heder och samvete eftersom offerten är en utökning av ansökan.

4.2

Små förändringar i texten om färdtjänst.

4.5

Tillägg som handlar om vilken utredning man kan behöva när ansökan om anpassningsbidrag gäller reparationskostnader. Vid en sådan prövning ska förutsättningarna för rätt till bilstöd vara uppfyllda men för de som tillhörde bidragsgrupp 1-3 kan anpassningsbidrag för reparationskostnader beviljas även om en övre åldersgräns har passerats.

4.8.2

Förtydligande om vilken information som ska ges till den sökande i samband med en ansökan om bilstöd med hänsyn till de förtydliganden och kompletteringar som vi har gjort i övrigt i vägledningen.

4.8.3

Förtydligt att det är viktigt att vara noggrann när man dokumenterar ett samtal och återge innebörden i samtalet.

4.8.4

I den delen av avsnittet som handlar om vilka handlingar den sökande ska skicka in har vissa tillägg gjorts.

4.9.3

Tillägg om att man ska kontrollera om anpassningsbidrag tidigare har beviljats för samma åtgärder i bilen, jämför med avsnitt 4.9.9. Skrivningarna har kompletterats med vilka uppgifter man kan behöva för att avgöra om bilen är lämplig att anpassa.

4.9.4

Tillägg i första och andra punkten i punktsatsen om att man ska göra en bedömning av om kostnaderna framstår som rimliga.

4.9.5

Lagt till att den medicinska utredningen kan kompletteras genom att ställa riktade frågor till en medicinskt kunnig, exempelvis en arbetsterapeut.

4.9.6

Tillägg om att utfärdaren ska yttra sig om kostnaderna när någon åtgärd är mer omfattande eller avancerad än vad som är nödvändigt och därmed dyrare i det fall att utfärdaren har kunskap om kostnaderna för olika åtgärder.

4.9.7

Förtydligande om att det ska framgå vilken utrustning bilen innehåller vid köpet som har betydelse för anpassningsbidraget. Att det ska framgå av offerten om det har varit fråga om en personlig utprovning och om anpassningsföretaget har sett bilen som ska anpassas. Dessutom tillägg med att utfärdaren granskar den sökandes offerter.

4.9.8, 4.9.9

Nya avsnitt om vilket underlag man behöver för att ta ställning till om det finns rätt till anpassningsbidrag för anordningar som den sökande beställer i samband med köpet av bil och för anordningar som finns i bilen när den köps.

4.9.10

Förtydligande om hur man bör resonera när man avgör vilken utfärdare som ska utfärda det tekniska yttrandet. Vad man behöver överväga när man lämnar ut sekretessbelagda uppgifter till Trafikverket och till den upphandlade leverantören. Förtydliganden även i övrigt bland annat att utfärdaren av det tekniska yttrande numera ska utfärda ett delyttrande.

4.9.11

Rubriken är ändrad. Tillägg om hur man kan hantera åtgärder som anges som klumpsummor eller åtgärder i ett paket där alla delar inte är anpassningsbidragsgrundande. Komplettering avseende delyttrande och att det behövs underlag som visar vilket utförande och vilken utrustning bilen har när den sökande köper den.

6.2.3

Kompletterat med en kammarrättsdom som behandlar frågan om att den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska omfatta minst sex månader från den tidpunkt när ansökan om bilstöd kom in till Försäkringskassan för att kraven för att tillhöra bidragsgrupp 1 ska vara uppfyllda.

8.1

Förtydligande om att anpassningsbidrag endast kan beviljas för ett fordon inom nioårsperioden och att anpassningsbidrag inte kan beviljas vid flera tillfällen för samma anpassning i enlighet med KRSU:s dom den 20 november 2002 i mål nr 1727-2002.

8.2.1–8.2.2

Nya avsnitt med förtydligande om uppenbart olämplig bil och om ålder och skick. I avsnitt 8.2.1 har FKRS 2016:02 inarbetats. I avsnitt 8.2.2 har förtydligande gjorts beträffande ålder och skick vid en inledande anpassning och vid en ansökan om anpassningsbidrag under en pågående bilstödsperiod. KRSU:s dom den 17 juli 2009 i mål nr 1131-09 som behandlar frågan om ålder och skick har inarbetats i avsnittet.

8.3

Lagt till att anpassningsbidrag beviljas med det lägsta belopp som kan tillgodose den sökandes behov.

8.4

Nytt avsnitt som handlar om storleken på anpassningsbidraget. Att anpassningsbidrag beviljas med det lägsta belopp som kan tillgodose den sökandes behov av

anpassningsåtgärder och endast för sådana åtgärder som har samband med anpassningen, med hänvisning till FKRS 2014:02.

8.4.1

Rubrikerna är ändrade.

8.4.2

Förtydligande om att en man ska överväga vilken utrustning som kan förväntas bli billigast under hela bilstödsperioden med hänsyn till förväntade reparationskostnader, när det finns en mer och en mindre avancerad utrustning som kan täcka behovet.

8.4.4, 8.4.5

Rubriken är ändrad.

8.5

Förtydligande om vilka utrustningar anpassningsbidrag kan beviljas för.

8.5.2

Förtydligande om att man ska bedöma om utrustningen utgör standardutrustning eller normalt förekommande tilläggsutrustning inte bara i bilmodeller i den aktuella prisklassen utan även i bilmodeller i de flesta prisklasser. Skrivning om standardutrustning och tilläggsutrustning har förtydligats något och även hur man bedömer vad som är standardutrustning och normalt förekommande tilläggsutrustning.

8.5.3

Förtydligande om hur man avgör hur stor del av kostnaden som är bidragsgrundande när det gäller åtgärder som ingår i exempelvis en paketlösning eller i ett tillvalspaket där alla delarna inte är bidragsgrundande.

8.5.4

Förtydligande om att man inte behöver utreda om det är normalt förekommande tillvalsutrustning och standardutrustning om det direkt framgår att sökande inte har haft någon merkostnad och att det omvända förhållandet gäller. Även förtydligande i fråga om att bidrag inte kan beviljas för samma utrustning i samma bil, KRSU:s dom den 20 november 2002 i mål nr 1727-2002.

8.7

Avsnittet har förtydligats. Undantaget som finns för bidragsgrupp 1–3 i 52 kap. 12 § SFB gäller endast att förutsättningarna i 52 kap. 10 § 1–3 inte behöver vara uppfyllda när bidrag söks för reparationskostnader, men att de övriga förutsättningarna för rätt till bilstöd ska vara uppfyllda. Avsnittet har förtydligats om vilket underlag man kan behöva vid en prövning av om den försäkrade uppfyller förutsättningarna för att beviljas bidrag för reparationskostnader, oavsett vilken bidragsgrupp den sökande tillhör.

8.8.2

FKRS 2014:02 har inarbetats i avsnittet.

8.8.5

Avsnittet har förtydligats något.

8.8.7

En följdändring på grund av att det har förtydligats om vad som avses med uppenbart olämplig bil.

10.2

Förtydligande om hur man ska hantera att det kan finnas flera villkor som måste vara uppfyllda för att den sökande ska ha rätt till bilstöd, vilket är fallet när den sökande ansöker om nytt grund- och anskaffningsbidrag.

11.6.2

Exemplet har förtydligats.

11.6.4

Förtydligande om att offerterna är en precisering av yrkandet. Delen av avsnittet som handlar om beslut om reparation har förtydligats. Det enda undantaget som finns, när man beslutar om anpassningsbidrag för reparationskostnader, är att de som tillhörde någon av bidragsgrupperna 1–3 kan beviljas anpassningsbidrag för reparation även om han eller hon inte längre uppfyller förutsättningarna i 52 kap. 10 § första stycket 1–3 SFB (52 kap. 12 § SFB). De övriga förutsättningarna för rätt till bilstöd ska dock vara uppfyllda.

12.4.1

Förtydligande om att det ska framgå av fakturan om personen som anpassningen är avsedd för har varit närvarande när bilen levererades.

13.3

Nytt metodstöd som handlar om hur man registrerar efterkontroll.

13.3.1

Metodstödet om hur man gör efterkontroll har kompletterats.

Version 8

Vägledningen har reviderats för att Försäkringskassan har förtydligat att kostnaderna ska vägas in när nivån på anpassningsbidraget bestäms och förtydligat kraven på underlag, offerter, avtal, fakturor och kvitton. IM 2014:037, 2014:038 och 2014:063 har inarbetats i vägledningen. Kapitelindelningen är ändrad eftersom kapitel 1 Inledning och 2 Bilstöd bakgrund och syfte slogs ihop till ett.

2.2.1, 2.2.6 och 4.1

Ändringar eftersom EES-länderna och Schweiz numera omfattas av 883/2004 och 987/2009.

3.2

Avsnittet har kompletterats med att det ska finnas en logisk koppling mellan diagnos, funktionsnedsättning och hur funktionsnedsättningen påverkar den sökandes förmåga att förflytta sig på egen hand.

4.1.1

Avsnittet har kompletterats med att bosättningsbaserade förmåner kan beviljas även om uppehållstillstånd inte har beviljats om det finns synnerliga skäl.

5.2.4

Avsnittet har kompletterats så att det framgår att för bidragsgrupp 3–5 krävs det att den sökande själv ska köra fordonet.

5.2.5

Avsnittet om vilka som kan likställas med föräldrar har förtydligats.

6.1.1

IM 2014:060 har inarbetats, det vill säga att föredragningsmissiv inte längre ska användas vid sammanställning av beslutsunderlag inför beslut.

6.2

Nytt avsnitt om färdtjänst.

6.8.4

Nytt avsnitt om anskaffningsbidrag om vilka uppgifter och handlingar Försäkringskassan behöver för att besluta om anskaffningsbidrag.

6.9, 6.9.1 och 6.9.3

Eftersom Försäkringskassan ska göra en bedömning av om kostnaderna är rimliga för vilka den sökande begär anpassningsbidrag har en rad ändringar gjorts i dessa avsnitt.

6.9.4

Nytt avsnitt om i vilka situationer det inte behövs flera offerter.

6.9.7

De förtydligade kraven på vad offerter ska innehålla, IM 2014:038 har inarbetats här.

6.9.9

Att kostnaden ska vägas in när anpassningsbidraget bestäms, IM 2014:037, har inarbetats här.

7.3.4, 7.3.5

Avsnittet Bilstöd i förebyggande syfte har delats upp i två avsnitt.

8.2.1

Förtydligande om vad som ska avses med ett väsentligt tillskott till den försäkrades försörjning när det rör sig om personer som är sjukskrivna, får sjuk- eller aktivitetsersättning, eller är arbetslösa.

8.11, 8.11.1 och 8.11.2

Hur körkort med kort giltighetstid påverkar beslutet om bilstöd. I avsnitten framgår också om och under vilka förutsättningar utländska körkort gäller i Sverige.

10.2

Avsnittet har kompletterats med exempel på vilka uppgifter Försäkringskassan kan behöva för att avgöra om en bil är lämplig utifrån sin ålder och sitt skick.

10.3.3

Tillägg med en kammarrättsdom KRNJ mål nr 2543-10.

10.4.1

Avsnittet har kompletterats med att Försäkringskassan bör informera den sökande om att han eller hon ska kontakta med hjälpmedelsförskrivaren om anpassningen kommer att innebära att något ska monteras på rullstolen. Även exemplet har förtydligats.

10.4.2

Att utrustning som finns i bilens standardversion kan ge rätt till anpassningsbidrag i visst fall, IM 2014:063 har inarbetats här.

10.4.3

Exemplet har förtydligats för att visa att en prisuppgift som inte närmare motiveras i en offert inte är tillräckligt för att visa en merkostnad.

10.6 och 10.6.1

Avsnitten har förtydligats.

10.7.3

Förtydligande om att även en ledsagares kostnader kan ersättas genom bilstöd när kostnaderna uppstår i samband med en anpassning om kostnaderna inte har ersatts på annat sätt.

10.7.7 och 10.7.8

Nya avsnitt där IM 2014:037 har inarbetats och förtydligats.

10.7.9

Nytt avsnitt om förmedlingsavgift m.m. med anledning av FKRS 2014:02.

13.3.1 och 13.6

Förtydligande av avsnittet om kommunicering och beslutsmotivering när Försäkringskassan har fått in prisuppgifter.

13.7.4

Förtydligande av avsnittet om hur beslutet ska utformas när det grundas på en prisuppgift.

14.4.1

IM 2014:038 om de förtydligade kraven på underlagen det vill säga avtal, fakturor och kvitton har inarbetats här.

14.5

Nytt avsnitt om attestering.

14.6.1

Vilka uppgifter kvittot ska innehålla har förtydligats.

15.2, 15.2.1

Nytt avsnitt om efterkontroll och metodstöd som hör till det.

Version 7

Vägledningen har reviderats med anledning av ändringar av den särskilda beslutsordningen. Ändringarna innebär att yrkesrollen föredragande tas bort. Försäkringsutredaren föredrar själv sitt ärende för beslutsfattaren. I vägledningen har yrkesrollen föredragande bytts ut till försäkringsutredare. Begreppet föredragning har tagits bort, ersatts av kvalitetssäkring eller beslutstillfälle beroende på situation.

Avsnitt 11.7

Efter ändring av Försäkringskassans allmänna råd kan även annan förälder än den som beviljats anpassning beviljas reparation av anpassningen.

Avsnitt 14.1

Ny skrivning om den särskilda beslutsordningen. I avsnitt 14.1.3 framgår att även beslut om anpassningsbidrag, utom bidrag för reparationer, numera beslutas av beslutsfattaren.

Avsnitt 14.2

Nytt avsnitt om kvalitetssäkring.

Avsnitt 14.7.4

Avsnitt om beslut om körkortsutbildning, beslut om dispens från körkortskrav och tillhörighet till svensk socialförsäkring är borttagna. Innebörden av texterna finns numera med i avsnitt 14.1.

Version 6

I princip alla hänvisningar i vägledningen har reviderats med anledning av införandet av socialförsäkringsbalken. Ändringar som enbart gäller paragrafhänvisning har inte gråmarkerats. De ändringar som är materiella eller språkliga är gråmarkerade. Följande avsnitt är uppdaterade med ändrat innehåll. Ändring har även gjorts då förordning 2010:1745 har fått ett nytt SFS-nummer.

Avsnitt 2.1.1

Avsnittet har uppdaterats med en kort beskrivning av ändringar med anledning av SFB.

Avsnitt 4.2

Om en läkare anser att en person inte är lämplig förare ska det anmälas till Transportstyrelsen. Tidigare gjordes anmälan till länsstyrelsen.

Avsnitt 4.3

Avsnittet om avvisning har skrivits om till stor del utifrån skrivningarna i SFB och prop. 2008/09:200.

Avsnitt 6.3.1

Ett nytt avsnitt som beskriver övergångsbestämmelser SFB för bilstöd.

Avsnitt 7.1

Avsnittet beskriver den utökade utredningsbefogenheten för bilstöd i och med SFB.

Avsnitt 10.3.3

Här framgår att lagen (2009:1053) om förmögenhet vid beräkning av vissa förmåner numera även gäller bilstöd.

Avsnitt 10.4.6

I 52 kapitlet SFB finns numera en hänvisning till lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Avsnitt 15.4.1

I avsnittet om avtal framgår numera att det inte finns några absoluta formkrav på hur avtalet är utformat.

Avsnitt 16.1

Avsnittet kring anmälningsskyldighet är uppdaterat

Avsnitt 16.3

Här finns beskrivet att den försäkrade numera ska betala dröjsmålsränta.

Avsnitt 16.4

Nytt avsnitt om kvittning.

Version 5

Kapitel 3

Ett för Försäkringskassan gemensamt kapitel om försäkringstillhörighet har förts in i vägledningen. Observera att avsnittet inte är heltäckande för försäkringstillhörighet, utan syftar till att ge en översiktlig bild av området.

Avsnitt 5.1

Avsnittet har kompletterats med anledning av att förordning 883/2004 ersätter förordning 1408/71 från och med den 1 maj 2010.

Avsnitt 5.2

Avsnittet beskriver EU-förordningarna.

Avsnitt 5.2.1

Att EU-förordningarna har företräde framför nationell lag beskrivs här.

Avsnitt 5.2.2

Det här avsnittet handlar om utsändning.

Avsnitt 7.1

Ändringen innebär ingen ändring i sak. Den tydliggör att anledningen till att samtycket behövs inte bara är för att sjukvården ska kunna lämna ut uppgifterna till Försäkringskassan, utan även för att vi ska kunna begära in uppgifterna.

Avsnitt 9.1

Avsnittet har ändrats med anledning av regeringsrättens dom mål nr 3593-09. Tidpunkten för ansökan avgör när ålderskriterierna i 5 § FBF ska vara uppfyllda.

Avsnitt 10.3.2

Avsnittet är uppdaterat med hänvisningar till den nya Pensionsmyndigheten

Avsnitt 13.4

Den nya skrivningen förtydligar att Försäkringskassan kan bevilja nytt anpassningsbidrag för samma behov om det beror på omständigheter som den försäkrade inte direkt kunde förutse när man köpte den tidigare bilen, och som gör att man måste byta bil. I annat fall kan Försäkringskassan inte bevilja anpassningsbidrag på nytt.

Version 4

Läshänvisningar

Att hitta rätt i vägledningen har utökats med en beskrivning av vägledningens struktur.

Kapitel 1. Inledning

Kapitlet har uppdaterats i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer om begreppen inom funktionshinderområdet. Avsnitt 1.2.1 är nytt och handlar om FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Kapitlet har även kortats ner jämfört med den förra versionen av vägledningen.

Kapitel 2. Bilstöd – bakgrund och syfte

Kapitlet har uppdaterats med en kort historik om nivån på grund- och anskaffningsbidrag.

Kapitel 3. Ansökan

I avsnitt 3.1 har informationen om ansökningsblanketter för bilstöd uppdaterats. Avsnittet innehåller ett nytt stycke om när ansökan görs på fel blankett. Avsnitt 3.1.1 Metodstöd – impuls om ansökan om bilstöd är nytt. I avsnitt 3.3 har det förtydligats när Försäkringskassan kan avvisa en ansökan om bilstöd.

Kapitel 5. Förutsättningar för rätten till bilstöd

I avsnitt 5.3 framgår nu att de gamla övergångsreglerna till bilstödsförordningen framgår av fulltextversionen av svensk författningssamling.

Kapitel 6. Utredning och dokumentation

Kapitlet innehåller flera nya avsnitt och metodstöd som beskriver utredningen av bilstöd. Det gäller avsnitt 6.3–6.9.

Kapitel 7. Bedömning av funktionsnedsättning

Avsnitt 7.2 om varaktighet har förtydligats för att följa praxis i kammarrätten. Avsnitt 7.3.3 innehåller två nya exempel om Chrons sjukdom. I avsnitt 7.3.5 har förtydligats att det är förälderns förmåga att ta sig fram med barnet utan hjälpa av någon ytterligare person som ska bedömas.

Kapitel 8. Bedömning av personkrets

I avsnitt 8.1 har förtydligats att förutsättningarna enligt 5 § FBF ska vara uppfyllda vid beslut om rätten till bilstöd. Avsnitt 8.2 innehåller ett förtydligande om utredning av bidragsgrupp 1 när den sökande inte ska köra bilen själv. I avsnitt 8.2.2 har skrivningarna kring aktivitetsstöd förtydligats. Avsnitt 8.7 innehåller förtydliganden kring föräldrdefinitionen i 2 a § FBF.

I avsnitt 8.8 har FÖD 1991:29 om sammanboende tagits bort och ersatts av en kammarrättsdom. I avsnitt 8.11.2 har det förtydligats vad Trafikverket kan bistå med vid bedömningen av om den sökande behöver en individuellt ombyggd bil för att kunna ta körkort.

Kapitel 9. Grund- och anskaffningsbidrag

Avsnitt 9.2 innehåller en skrivning om att en EU-moped är att betrakta som moped vid bedömning av grundbidragets storlek.

Kapitel 10. Anpassningsbidrag

I avsnitt 10.1 har det gjorts några förtydliganden, exempelvis att det inte går att få anpassningsbidrag till att anpassa två bilar för att kunna använda bägge samtidigt. Avsnitt 10.4 har gjorts om i sin helhet. Avsnittet innehåller flera förtydliganden och nya kammarrättsdomar kring vilka behov anpassning kan beviljas för. Ett nytt avsnitt 10.5 beskriver att utrustningen som beviljas måste höra till bilen och hur Försäkringskassan ska bedöma utrustning som inte är specialkonstruerad. I avsnitt 10.7.3 förtydligas att kostnader för resa och logi kan beviljas även vid resor i samband med yttrande av anpassningsbehov.

Kapitel 12. När kan nytt bidrag beviljas?

I avsnitt 12.2 har förtydligats vad som gäller när den försäkrade inte nyttjar beviljat grund- och anskaffningsbidrag eller har bytt bilen mot en annan. Avsnitt 12.2.2 har förtydligats vad gäller trafiksäkerhetsskäl och skäl ur medicinsk synpunkt. Avsnittet innehåller ett par nya exempel och en ny kammarrättsdom. I avsnitt 12.3 har ett avsnitt om att beslut inom nioårsperioden ska vara villkorade.

Kapitel 13. Försäkringskassans beslut

Avsnitt 13.6 har förtydligats. Där framgår att Försäkringskassan avslutar ärendet när den försäkrade har fått ungefär sex månader på sig att provköra bilen. Avsnitt 13.6.1 förtydligar att Försäkringskassan inte behöver fortsätta att utreda ärendet om det framgår att den försäkrade inte uppfyller en eller någon av förutsättningarna som krävs för att få bilstöd. Avsnittet innehåller ett par nya exempel. Det har förtydligats hur besluten fattas i bilstöd. Det framgår även att beslutet om anpassningsbidrag ska vara villkorat.

Kapitel 14. Verkställa beslut

I avsnitt 14.4 och 14.5 framgår hur Försäkringskassan ska göra om det visar sig att kostnaden har överstigit eller understigit den beviljade eller utbetalade storleken på bidraget. Det har även förtydligats att ett skriftligt godkännande av fakturan kan göras på en annan handling och att det inte finns några formkrav för anvisning av konto. Det finns även ett nytt metodstöd som beskriver vad handläggaren ska göra för att följa upp utbetalning via avtal.

Kapitel 15. Återbetalningsskyldighet

Avsnitt 15.2 har delats upp i två mindre avsnitt för att tydliggöra skillnaden mellan återkrav enligt 14 § FBF och felaktig utbetalning. I avsnitt 15.6 framgår vad som gäller när den försäkrade eller den försäkrades barn avlider. I avsnitt 15.7 har det

förtydligats hur bedömningen av eftergift ska ske. Det har även förts in ett allmänt råd till 14 § FBF som beskriver situationer där Försäkringskassan bör bevilja eftergift. 15.8 består av ett nytt metodstöd till utredningen om återkrav.

Version 3

Kapitel 6: Metodstöd har förts in om att skriva föredragningsmissiv.

Kapitel 7: Metodstöd har förts in om att skriva beslut.

Kapitel 13: Försäkringskassans arbetsordning ändrades den 1 januari 2008. Där anges inte längre att den särskilt utsedda beslutsfattaren ska fatta beslut om återbetalning och omprövning av bilstöd. Beskrivning av rätten att lämna uppgift muntligt och muntlig handläggning samt avvikande mening har införts. Metodstöd har förts in som handlar om kommunikering.

Kapitel 14 och 15: Bestämmelserna om återbetalning i 16 § FBF upphörde den 1 juli 2007. Dessa bestämmelser återfinns från detta datum i 5 § LBF liksom nya bestämmelser om ränta vid återbetalning.

Version 2

Vägledningen har arbetats om i sin helhet för att i så stor utsträckning som möjligt följa ett ärendes gång från ansökan, beslut, utbetalning till dess definitiva slut. Nedan ges först en beskrivning av förändringarna utifrån vägledning Bilstöd 2003:1 version 1. Därefter en beskrivning av den nya vägledningen, 2003:1 version 2, och vad som har ändrats i sak i respektive kapitel.

Version 2

Från och med den 1 juli 2006 ändrades namnen för lag och förordning gällande bilstöd. Lag (1988:360) om handläggning av ärenden om bilstöd till handikappade blev lag (1988:360) om handläggning av ärenden om bilstöd till personer med funktionshinder. Förordning (1988:890) om bilstöd till handikappade blev förordning (1988:890) om bilstöd till personer med funktionshinder. Dessa namnändringar har gjorts genomgående i dokumentet. Från och med den 1 januari 2007 ändrades innehållet i lag och förordning gällande bilstöd. Dessa ändringar har gjorts genomgående i dokumentet.

Sammanfattning

Skrivningen om socialförsäkringslagen och förordning 1408/71 har utvecklats. Ändringar har gjorts av texten utifrån ändringar i förordningen om bilstöd till personer med funktionshinder.

Läsanvisningar

Avsnittet under "Hänvisningar" har ändrats för att stämma överens med den nya myndigheten Försäkringskassan.

Avsnittet "Källhänvisningar" är nytt. Nytt är även avsnittet "Vägledningens uppbyggnad".

Kapitel 1. Inledning

Nytt kapitel. Kapitlet syftar till att belysa såväl bakgrunden till som dagens handikappolitik. Ett resonemang om begreppen handikapp, funktionshinder och funktionsnedsättning förs. Stor vikt har lagts vid den nationella handlingsplanen för handikappolitiken som också leder vidare till sektorsansvaret och etappmålen för

Försäkringskassan. De olika perspektiven som försäkringskassan arbetar utifrån beskrivs kortfattat.

Kapitel 2. Bilstöd – bakgrund och syfte

Nytt kapitel. Kapitlet syftar till att ge en bakgrund till nuvarande bilstöd och belysa bidraget ur ett samhällsperspektiv.

Kapitel 3. Ansökan

Nytt kapitel. Se kommentar ovan. Delar av innehållet fanns i den tidigare vägledningen under kapitel 9. Dock har mycket förtydligats.

3.1 Ansökan. Här framkommer det att handläggning av bilstödsärenden från och med den 1 januari 2007 sker vid försäkringskontoret i Västervik och ingår i den nationella koncentrerade handläggningen.

3.2 Läkarutlåtande. Avsnittet om läkarutlåtande har utvecklats för att bättre belysa vad som ska framgå av ett läkarutlåtande. Förordningsändringen från och med 1 januari 2007 anger att det av läkarutlåtandet ska framgå att personer som själva ska använda bilen som förare uppfyller de medicinska kraven för att inneha körkort.

Nytt är skrivningen om att det i undantagsfall kan bli aktuellt att avvisa en ansökan om det saknas underlag för att bedöma rätten till bilstöd.

Kapitel 4. Vilka personer omfattas av lagen?

Se kommentar ovan.

Kapitlet har arbetats om och utvecklats i sin helhet. Exempel har arbetats in för att bättre belysa informationen i texten. Aspekter som bosättningsbaserad förmån enligt SofL, förordning 1408/71, vad som händer när en person lämnar landet och när en person kommer åter till Sverige efter utlandsvistelse.

Kapitel 5. Förutsättningar för rätten till bilstöd

Nytt kapitel. Se kommentar ovan.

Kapitlet sammanfattar i vilka dokument som bestämmelserna om bilstöd finns. De grundläggande förutsättningarna för bilstöd beskrivs. Äldre övergångsbestämmelser beskrivs.

Kapitel 6. Utredning och dokumentation

Nytt kapitel.

Kapitlet belyser viktiga principer i utredningsförfarandet utifrån FL. Jäv och inhämtandet av uppgifter samt begreppet heder och samvete berörs samt vissa frågor vad gäller ombud. Färdtjänst och försöksverksamhet som komplement till färdtjänst berörs.

Kapitel 7. Bedömning av funktionshinder

Nytt kapitel. Se kommentar ovan.

Kapitlet syftar till att belysa de viktiga bedömningsmomenten utifrån 2 § FBF på ett tydligare sätt än tidigare vägledning. Därför är kapitlet strukturerat på ett annat sätt än tidigare. Framst är det som rör förflyttningssvårigheter och väsentliga förflyttningssvårigheter, som har utvecklats. I tidigare version fanns flera diagnoser eller tillstånd angivna med en redogörelse om hur FÖD eller RegR beslutat. I denna

version lyfts inte diagnoser eller tillstånd fram på det sättet. I stället utgår kapitlet utifrån ifrån den bedömning som framkommer i 2 § FBF.

Kapitel 8. Bedömning av bidragsgrupp

Se kommentar ovan.

8.1 Allmänt om bidragsgrupper – nytt avsnitt.

8.3 En person med funktionshinder under 65 år (bidragsgrupp 2). Ny text där det framgår att en person som beviljats enligt bidragsgrupp 1 senare kan beviljas enligt bidragsgrupp 2 även om en bedömning enligt bidragsgrupp 3 har gjorts däremellan.

8.7 Förälder. Ändringar har gjorts med anledning av ändringar i 2 a § FBF.

8.9 Bilstöd inom familjen. Nytt avsnitt.

8.11.1 Villkorat beslut när det finns gällande körkortstillstånd. Ändring utifrån ändrad RAR.

Kapitel 9. Grund- och anskaffningsbidrag

Se kommentar ovan.

9.1 Två former av bidrag vid inköp av fordon – nytt avsnitt.

9.3.3 Inkomster behandlas på olika sätt – nytt avsnitt.

9.4.2 Ska den försäkrade äga fordonet? – nytt avsnitt.

9.4.3 När är ett fordon anskaffat? – nytt avsnitt.

9.4.4 Bidrag för samma bil – nytt avsnitt.

9.4.6 Kategori av fordon – nytt avsnitt.

9.4.7 val av fordon – nytt avsnitt.

9.4.9 Avräkningsregel. Ändringar i förhållande till ändring i förordningen från och med 1 januari 2007.

Kapitel 10. Anpassningsbidrag

Se kommentar ovan.

Kapitlet i sin helhet har arbetats om och utvecklats.

Kapitel 11. Körkortsutbildning

Se kommentar ovan.

11.1 Förutsättningar för körkortsutbildning – nytt.

11.1.2 Stadigvarande arbete – nytt.

11.4 Uppföljning. Ny skrivning om att det inte finns något tak i antalet körlektioner eller uppkomna kostnader.

Kapitel 12. När kan nytt bilstöd beviljas?

Nytt kapitel. Här beskrivs vad som gäller för nytt bidrag i ett och samma kapitel.

Kapitel 13. Beslut

Nytt kapitel. Se kommentar ovan.

Kapitlet syftar till att beröra alla de delar som ingår i att fatta beslut om bilstöd.

Kapitel 14. Verkställa beslut.

Nytt kapitel. Se kommentar ovan.

Kapitlet syftar till att beröra alla de delar som ingår i utbetalning av bilstöd samt uppföljning.

Kapitel 15. Återbetalningsskyldighet.

Se kommentar ovan.

15.2 Återbetalningsskyldighet. Ändringar har gjorts utifrån ändringar i den nya förordningen om bilstöd som trädde i kraft 1 jan 2007.

15.5 Befrielse från återbetalningsskyldigheten. Förtydligande har gjorts för att bättre belysa vad som avses med särskilda skäl som kan medföra att återbetalning inte blir aktuell.

Version 1

Kapitel 1. Inledning har delats upp och utvecklats till kapitel 2. Bilstöd – bakgrund och syfte och 5. Förutsättningar för rätten till bilstöd.

Kapitel 2. Bilstöd och EU har utvecklats och återfinns i kapitel 4. Vilka personer omfattas av lagen?

Kapitel 3. Rätten till Bilstöd har utvecklats och återfinns i kapitel 5. Förutsättningar för rätten till bilstöd.

Kapitel 4. Bidragsberättigade grupper har utvecklats och återfinns i kapitel 8. Bedömning av bidragsgrupp.

Kapitel 5. Grundläggande förutsättningar har utvecklats och återfinns i kapitel 7. Bedömning av funktionshinder.

Kapitel 6. Körkortutbildning har utvecklats och återfinns i kapitel 11. Körkortsutbildning.

Kapitel 7. Grund- och anskaffningsbidrag har utvecklats och återfinns i kapitel 9. Grund- och anskaffningsbidrag.

Kapitel 8. Anpassningsbidrag har utvecklats och återfinns i kapitel 10. Anpassningsbidrag.

Kapitel 9. Handläggning hos Försäkringskassan har utvecklats och återfinns i kapitel 3. Ansökan och kapitel 13. Beslut.

Kapitel 10. Återbetalningsskyldighet återfinns i kapitel 15. Återbetalningsskyldighet.